

Structuur

- Doelstelling
- Ontologie
- Beeldtheorie
- Taaltheorie
- Semantiek
- Afbeelden vs Zeggen vs Tonen
- Solipsisme vs Realisme
- Logica vs Natuurwetenschap vs Ethiek
- Rol van de Filosofie en van de Tractatus zelf

Doelstelling

- De grenzen van het denkbare bepalen door het betekenisvolle taalgebruik af te grenzen van het betekenisloze.
- Wanneer is een zin **betekenisvol**? Wittgenstein's antwoord:

zin A is betekenisvol \Leftrightarrow A is beeld van een contingente situatie

- Wat is een situatie? \mapsto *ontologie*
- Wat is een beeld? \mapsto *beeldtheorie*
- Wat is een zin? \mapsto *taaltheorie*

- Wat blijft **buiten** de grenzen van betekenisvol taalgebruik?
 - *logische uitspraken* (betekenisloos, niet onzinnig)
 - *ethische / esthetische uitspraken* (onzinnig)
 - *filosofie en de Tractatus zelf* (onzinnig)
- Een *vraag* is alleen zinnig als het een contingent antwoord heeft.
- Daarom zijn filosofische (metaphysische) vragen over logica, ethiek, en esthetiek onzinnig.
- Hiermee zijn alle filosofische vragen opgelost. De oplossing is dat de gestelde vragen onzinnig zijn / niet bestaan.
- Filosofie moet niet langer gezien worden als *wetenschap* maar als een *bezigheid*: elke keer als iemand een metaphysische vraag stelt moet de filosoof hem erop wijzen dat de vraag onzinnig is.

Ontologie

- De *wereld* is het geheel van gerealiseerde *standen van zaken*
- Standen van zaken zijn *logisch onafhankelijk*
- Een *situatie* is een complex van standen van zaken
- Een *feit* is een gerealiseerde SvZ of situatie
- De *logische ruimte* is het geheel van *mogelijke SVZ*

Vervolg Ontologie

- Een stand van zaken is een verbinding van *objecten* (metafoor van de schakels van een ketting).
- De *structuur* van een SvZ is de manier waarop de objecten erin samenhangen
- De *vorm* van een SvZ is zijn structuur, los gezien van de objecten die erin voorkomen
- De *vorm* van een object is dat wat zijn *verbindingsmogelijkheden* bepaalt
- Objecten kunnen *niet zelfstandig* voorkomen, alleen in een SvZ
- Objecten zijn *enkelvoudig*, ze hebben geen interne structuur
- Objecten vormen de *substantie* van de wereld
- Substantie en vorm zijn *vast*, verbindingen zijn *veranderlijk*

Beeldtheorie

- Beelden zijn feiten (ze hebben structuur en vorm)
- Een beeld B is een afbeelding van een situatie S als
 - (i) de elementen in B gecorreleerd zijn met de objecten in S (d.m.v. een *afbeeldende relatie*);
 - (ii) de vorm van B gelijk is aan de vorm van S.
- De *betekenis* van een beeld is de afgebeelde situatie
- Een beeld is *waar* als de afgebeelde situatie (=zijn betekenis) gerealiseerd is, onwaar als die niet gerealiseerd is.
- Er kunnen verschillende beelden zijn van een bepaalde situatie. Het meest abstracte beeld (dat wat alle beelden gemeen hebben) heet een *logisch beeld*.
- Een *gedachte* is een logisch beeld.

Taaltheorie

- Een *zin* is de zintuiglijk waarneembare uitdrukking van een gedachte.
- Een zin bestaat uit een *zinsteken* en een projectieve relatie.
- Een *zinsteken* is het zintuigelijk waarneembare aan de zin.
- Zinnen zijn beelden (ze hebben structuur en vorm).
- Een zin is opgebouwd uit *namen*.
- Namen zijn *enkelvoudig*, ze hebben geen interne structuur.
- Namen *benoemen* objecten, ze *beschrijven* ze niet.
- De *betekenis* van een naam is het object waar het voor staat
- Het is altijd mogelijk om een gedachte zo uit te drukken dat de elementen van de gedachte precies corresponderen met de elementen (namen) van de zin. Zo'n zin heet een *volledig geanalyseerde zin*.

Semantiek

- Er zijn *elementaire* en *complexe* zinnen.
- Een elementaire zin is een verbinding van namen (zoals een SvZ een combinatie van objecten is).
- De *betekenis* van een elementaire zin is de afgebeelde SvZ.
- Een elementaire zin is *waar* desda de afgebeelde SvZ gerealiseerd is.
- De betekenis van een complexe zin is een waarheidsfunctie: een functie van mogelijke werelden naar waarheidswaarden.
- Een zin ψ *volgt logisch* uit ϕ_1, \dots, ϕ_n desda alle rijen in de waarheidstafel die de ϕ_1, \dots, ϕ_n waar maken (= *waarheidsgronden* van ϕ_1, \dots, ϕ_n) ook ψ waar maken

Afbeelden, Zeggen, en Tonen

- Een betekenisvolle zin *beeldt* een bepaalde SvZ/situatie af.
Dit is de betekenis van de zin.
- Een bewerende zin *zegt* dat de afgebeelde SvZ gerealiseerd is.
- Een zin *toont* zijn afbeeldingsvorm, en daarmee de vorm van de afgebeelde SvZ (en dus ten dele, de vorm van de werkelijkheid).
- Een tautologie is betekenisloos, het beeldt niets af.
Maar *dat* het een tautologie is *toont* wel iets, namelijk dat er een bepaald logisch verband bestaat tussen de zinnen waaruit de tautologie is opgebouwd.

Solipsisme vs Realisme

- Solipsisme: het enige wat ik kan kennen is mijn eigen belevingswereld.
Er bestaat niet per sé een realiteit onafhankelijk van mij.
- Probleem: ik kan de wereld niet naar mijn hand zetten.
Ik kan misschien wel ten dele bepalen *hoe* de wereld is, maar niet *wat* er is (de substantie/vorm).
- Wittgenstein: er bestaat een wereld onafhankelijk van observeerders/subjecten (realisme). Een subject is een *grens* van de wereld. Betekenisvolle zinnen hebben betrekking op dat wat voor ieder subject toegankelijk is: de wereld.

Logica vs Natuurwetenschap vs Ethiek

- Natuurwetenschappelijke uitspraken zijn contingenties (betekenisvol)
- Logische uitspraken zijn tautologieën (betekenisloos, maar niet onzinnig)
- Ethische / esthetische uitspraken zijn onzinnig

Rol van de Filosofie

- Een *vraag* is alleen zinnig als het een betekenisvol antwoord heeft.
- Daarom zijn filosofische (metaphysische) vragen over logica, ethiek, en esthetiek onzinnig.
- Hiermee zijn alle filosofische vragen opgelost. De oplossing is dat de gestelde vragen onzinnig zijn / niet bestaan.
- Filosofie moet niet langer gezien worden als *wetenschap* maar als een *bezigheid*: elke keer als iemand een metaphysische vraag stelt moet de filosoof hem erop wijzen dat de vraag onzinnig is.
- Om te bepalen of een gegeven zin betekenisvol is moet de logische structuur ervan geanalyseerd worden. Hierin ligt de toepassing van de logica.

Rol van de Tractatus

- De uitspraken in de Tractatus zijn onzinnig, ze proberen iets te zeggen wat niet gezegd kan worden, vragen te beantwoorden die geen betekenisvol antwoord hebben.
- Maar ze zijn niet nutteloos (metafoor van de ladder).